

Yksityisteiden aurasjärjestelmän muuttaminen avustusperusteiseksi

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 162
1683/00.01.02.02/2023

Valmistelija kuntatekniikan päällikkö Karoliina Mustonen

Asian aikaisempi käsittely

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 11.12.2023 § 330 Talouden sopeuttamisohjelman vuosille 2024-2025, jonka mukaan mm. yksityisteiden ja sos. pihojen aurasperusteet muutetaan. Järjestelmä muutetaan avustusperusteiseksi syksystä 2024 alkaen. Teknisten palveluiden lautakunta on käsitellyt asiaa 19.3.2024 päätöksellään § 36. Kaupunginjohtaja on päätöksellään 22.3.2024 §20 käyttänyt kuntalain §92:n ja Ylivieskan kaupungin hallintosäännön §47-§48 mukaista otto-oikeutta teknisten palveluiden lautakunnan päätökseen 19.03.2024. Otto-oikeuden käyttämisen perusteena on ollut mm. se, että teknisten palveluiden lautakunnan päätös ei ole ollut yksityistielain mukainen.

Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa 6.5.2024 § 135 päätöksellään. Ehdolla, että kaupunginhallitus on tämän kokouksen edellisessä asiakohdassa päättänyt hallintolain 8. luvun § 50:n mukaisena itseoikaisuna poistaa päätöksensä 6.5.2024 § 135 Yksityisteiden aurasjärjestelmän muuttaminen avustusperusteiseksi, asia käsitellään uudelleen ja annetaan uusi päätös.

Yksityistielain mukaiset avustusperiaatteet

Talouden sopeuttamisohjelman mukaisesti säästötavoitteena on kuluvalle vuodelle 60 000 € ja ensi vuodelle 150 000 €. Teknisten palveluiden lautakunta määrittelee avustusperiaatteet määrärahan puitteissa. Lisäksi tarvittaessa koordinoidaan muutosvaiheessa tiekuntien ja urakoitsijoiden kohtaantoa.

Yksityistielain mukaan kunta voi myöntää avustusta yksityistien tienpitoon (§50 ja §80). Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset.

Uudessa toimintatavassa Ylivieskan kaupunki myöntäisi aurasavustusta yksityistienlain kriteerit täyttävälle tiekunnille. Kaupunki ottaa käyttöön järjestelmän, jonka kautta avustusta haetaan sähköisesti. Jos kaupunki myöntää tiekunnalle aurasavustusta, ei tien käyttämistä muihin kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin saa kieltää.

Aurasavustuskriteerit:

Yksityistiet

- Avustus myönnetään tiekuntaan kuuluvalla tienosalla, viimeiseen pysyvään asutukseen saakka.
- Jos tiekunnan tie koostuu toisistaan erillään olevista osista (teistä), arvioidaan jokaisen osan avustuskelpoisuus erikseen.
- Avustuksen suuruus määräytyy yksityistienpituuden mukaan seuraavasti:

0 - 500 m	€/m
501 - 1000m	€/m
1001 - 2000m	€/m

2001 - 4000m € /m
4001 - - € /m

Hakemukset tulee jättää vuosittain ilmoitettavana hakuaikana. Tiekunnalla on pyydettyäessä velvollisuus toimittaa tilinpäätös tai tilioitteet tai muu tarkempi selvitys, joka osoittaa todellisen hoito-/kunnossapitokustannuksen. Jos avustus on käytetty vastoin sille määrättyä käyttötarkoitusta tai jos avustuksen saaja on avustusta hakiessaan antanut väärää tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuksen myöntämiseen tai avustus on muutoin suoritettu virheellisin edellytyksin tai perusteettomasti, voidaan määrätä avustus takaisin perittäväksi. Tällöin harkinnan mukaan myös kahden seuraavan vuoden avustus voidaan jättää myöntämättä.

Avustusta haettaessa tiekuntien on merkittävä järjestelmään ainakin seuraavat tiedot:

- Tielle on perustettu tiekunta.
- Tiekunnan yhteystiedot ovat ajan tasalla maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä.
- Tien tiedot ovat ajan tasalla Digiroad- tietojärjestelmässä.
- Tiekunnan pöytäkirja, jossa on päätetty hakea yksityistien aurausavustusta ja josta selviää tiekunnan käyttöön avattu tili ja käyttöyksikkötunnus.

Muutosvaiheessa kuntatekniikan palvelut edistää tiekuntien ja alueen urakoitsijoiden kohtaantoa, olemalla yhteydessä kaupungin nykyisiin aurauzurakoitsijoihin ja tiedustelemalla heidän halukkuutta yksityisteiden aurauksiin. Lisäksi kaupungin internet-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa tiedustellaan alueen urakoitsijoiden kiinnostusta yksityisteiden auraukseen. Kiinnostuneet urakoitsijat voisivat toimittaa yhteystietonsa kuntatekniikan palveluille. Nämä yhteystiedot toimitettaisiin kootusti kyläneuvostolle, joka välittäisi niitä alueidensa asukkaille ja tiekunnille. Lisäksi kuntatekniikan palvelut ottaa käyttöön erillisen puhelinneuvontatunnin, joka on käytössä syksyllä aurauksavustushaun ajan.

Kuntatekniikan palvelut valmistelee aurauksia koskevan sopimusmallipohjan, jota urakoitsijan ja asiakkaan on mahdollista käyttää. Lisäksi kuntatekniikan palvelut lähettää kirjeen aurauksen muutoksista, kaikille menneellä talvikaudella 2023-24 sosiaalisin- ja terveydellisin perustein aurattujen pihojen haltijoille.

Lisäksi kaupunki voi avustaa tiekunnan perustamista koskevan kokouskutsun sekä pöytäkirjaluonnoksen valmistelussa ja yksityistien tietojen ilmoittamisessa Digiroadiin.

Euromääräiset avustukset täsmentyvät vuosittain talousarviomäärärahojen puitteissa ja avustettavien yksityisteiden metrimäärän ja pihojen lukumäärän selvityksessä.

Esittelijä kaupungenjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää hyväksyä seuraavat avustusperiaatteet yksityistielain mukaisesti:

1. Yksityisteiden aurauksavustushakemus jätetään ainoastaan sähköisen järjestelmän kautta. Avustushakemus voidaan hyväksyä myös kirjallisena, mutta vain siinä tapauksessa, että avustuksen hakijalla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköistä järjestelmää. Kirjallinen hakemus osoitetaan tällöin Ylivieskan kaupungin kuntatekniikan palveluille.

2. Aurasavustuskriteerit hyväksytään esittelytekstin mukaisesti.

3. Vuoden 2024 haku-aika on syyskuussa 2–22.9 ja seuraavina vuosina haku-aika on 1–31.3.

4. Hakemisesta viestitään kaupungin nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja sanomalehdessä

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että se käsittelee myöhemmin erilliseen valmisteluun pohjautuen yksityispihojen aurasavustusperiaatteet sosiaalisin ja terveydellisin perustein.

Päätös

1. Hyväksyttiin.

2. Hyväksyttiin.

3. Hyväksyttiin.

4. Hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että se käsittelee myöhemmin erilliseen valmisteluun pohjautuen yksityispihojen aurasavustusperiaatteet sosiaalisin ja terveydellisin perustein.